

דף צג.

עין משפט א. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ח ה"ט
עין בסעיף הקודם

עין משפט ב. הרמב"ם הל' פרה אדומה פי"א ה"ג

כָּל הַמְטַמְּאִין מִקְבֵּלִין הַזָּאָה י. כִּיצַד. זָבִים וְזָבוֹת נְדוּת
וְיוֹלְדוֹת שֶׁנִּטְמְאוּ בְּמֵת מְזִין עָלֵיהֶן בְּשִׁלְיָשִׁי וְשָׁבִיעֵי וְהָרִי
הֵם טְהוֹרִין מִטְּמֵאָת מֵת אֵף עַל פִּי שֶׁהֵן טְמֵאִין טְמֵאָה
אַחֶרֶת. שֶׁנֶּאֱמַר 'וְהָזָה הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי'
הָא לְמִדַּת שֶׁהָזָה מוֹעֵלֶת לוֹ אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא טָמֵא. וְכֵן
הָעֵרֶל מִקְבֵּל הַזָּאָה. כִּיצַד. עָרֵל שֶׁנִּטְמָא בְּמֵת וְהָזָה עָלָיו
שְׁלִישִׁי וְשָׁבִיעֵי הָרִי זֶה טְהוֹר מִטְּמֵאָת מֵת. וְכִשְׁיָמוּל
טוֹבֵל וְאוֹכֵל בְּקִדְשִׁים לְעָרֵב:

עין משפט ג. הרמב"ם הל' פרה אדומה פי"ד ה"ה

הַטָּהוֹר לְחֻטָּאת שֶׁהָיָה עוֹמֵד עַל גְּבֵי הַתְּנוּרָה ש' וְכִיּוֹצֵא בּוֹ
מִכֵּלִים שְׁאֵינָם טְהוֹרִים לְחֻטָּאת וּפְשִׁט יָדוֹ חוּץ לַתְּנוּרָה

- ר. כסף משנה: כל המטמאים מקבלין ההזאה וכו'. בספרי זוטא ואמרינן בפרק דם חטאת (דף צ"ג) רבי אליעזר אומר מי חטאת שנטמאו מטהרים שהרי נדה מזין עליה כלומר והרי כשהמים יורדים על הנדה מטמאים ואעפ"כ מטהרים את הנדה מטומאת מת ועד כאן לא פליגי רבנן עליה אלא בנטמאו מעיקרא אבל בנדה שהזאה וטומאת המים באים כאחד מודו שמזין עליה: וכן הערל מקבל הזאה וכו'. בר"פ הערל (דף ע"א): מימרא דר"י ואיתא בפרק בתרא דזבחים. ומ"ש וכשימול טובל ואוכל בקדשים לערב. שם ומסיים בה שכן מצינו באבותינו שהזו כשהם ערלים וכדתניא מלו וטבלו ועשו פסחיהם בטהרה:
- ש. כסף משנה: הטהור לחטאת שהיה עומד על גבי התנור וכו'. משנה בפ"י דפרה וכחכמים. ומ"ש וכן הזייה שעברה על גבי טומאה וכו'. בפרק דם חטאת עלה צ"ג:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

וְכָלִי שֵׁשׁ בּוֹ מִי חֲטָאת בְּיָדוֹ. וְכֵן קָנָה הַמָּטֶל עַל גְּבִי
הַתְּנוּרָה וּשְׁנֵי כָּלִים שֵׁשׁ בָּהֶן מִי חֲטָאת תְּלוּיִין בּוֹ אֶחָד
מִכָּאן וְאֶחָד מִכָּאן הָרִי אֵלּוֹ טְמֵאִין לְפִי שְׂאִינָן בְּמָקוֹם
הַטְּהוֹר לְחֲטָאת. וְהוֹאִיל וְהֵם נִשְׁעָנִין עַל הַתְּנוּרָה הָרִי הֵן
כְּאֵלּוֹ מְנַחֵין עַל גְּבִיו. אָבָל אִם הָיָה עוֹמֵד עַל הַתְּנוּרָה
וּבְיָדוֹ כָּלִי רִיקָן הַטְּהוֹר לְחֲטָאת אוֹ מִים שְׂאִינָן מְקַדְּשִׁין
הָרִי אֵלּוֹ טְהוֹרִין כְּמוֹת שְׁהִיוּ. הָיָה עוֹמֵד חוּץ לַתְּנוּרָה
וּפָשַׁט יָדוֹ לְחִלּוֹן וְנָטַל כָּלִי שֵׁשׁ בּוֹ חֲטָאת וְהֶעֱבִירוֹ עַל
גְּבִי הַתְּנוּרָה הָרִי זֶה טְהוֹר. וְכֵן הִזְיָה שְׁעֵבְרָה עַל גְּבִי
טְמֵאָה כְּגוֹן מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן הָרִי זֶה טְהוֹרָה:

עין משפט ה. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ח ה"ג

חֲטָאת שֶׁנִּפְסְלָה אֵין דְּמָה טְעוֹן כְּבוֹס ת. בֵּין שְׁהִיְתָה לָהּ
שְׁעֵת הַכֶּשֶׁר בֵּין שְׁלֹא הִיְתָה לָהּ שְׁעֵת הַכֶּשֶׁר. אִי זֶה הִיא
שְׁהִיְתָה לָהּ שְׁעֵת הַכֶּשֶׁר. שְׁלָנָה וְשֶׁנִּטְמֵאת וְשִׁצְצָאת חוּץ
לְעִזְרָה. וְאִי זֶה הִיא שְׁלֹא הִיְתָה לָהּ שְׁעֵת הַכֶּשֶׁר. שֶׁנִּפְסְלָה
בְּשַׁחֲטָה אוֹ בְּזִרְיקַת הַדָּם:

עין משפט ו.ז. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ח ה"ד

נִתְּזוּ מִן הַצֹּאֵר עַל הַבְּגָד א אוֹ מֵעַל קֶרֶן הַמִּזְבֵּחַ אוֹ
שֶׁנִּשְׁפָּךְ הַדָּם עַל הָרִצְפָּה וְאֶסְפוּ וְנִתְּזוּ מִמֶּנּוּ עַל הַבְּגָד

ת. כסף משנה: חטאת שנפסלה אין דמה טעון כיבוס וכו' עד וראוי לכיבוס. משנה שם:
א. כסף משנה: ניתז מן הצואר על הבגד וכו'. משנה שם ניתז מן הצואר על הבגד אינו
טעון כיבוס מן הקרן ומן היסוד אינו טעון כיבוס נשפך על הרצפה ואספו אינו טעון

*****
את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

אִינוֹ טְעוֹן כִּבּוּס שֶׁנֶּאֱמַר וְאֲשֶׁר יִזְהַ מִדְּמָהּ. לֹא אָמַרְתִּי
 אֶלָּא בְּדָם שֶׁנִּתְקַבַּל בְּכָלִי שָׂרֵת וְרָאוּי לְהִזְיָה וַיֵּשׁ בּוֹ כְּדִי
 הִזְיָה :

דף צג:

עין משפט א. הרמב"ם הל' פרה אדומה פ"ט ה"ג

קִדְשׁ פְּחוֹת מְכַדִּי הַזָּאֵה = בְּכָלִי זֶה וּפְחוֹת מְכַדִּי הַזָּאֵה
 בְּכָלִי אַחַר לֹא נִתְקַדְּשׁוּ. הִזְיָה הָאֶפֶר צָף עַל פְּנֵי הַמַּיִם
 וְכַנֵּס מִמֶּנּוּ מִלְמַעְלָה וְקִדְשׁ בּוֹ מִיַּם אַחֲרֵים הָרִי אֵלּוֹ
 מְקַדְּשִׁין. וְכָל שֶׁנִּגַּע בַּמַּיִם אֵין מְקַדְּשִׁין בּוֹ פְּעַם שְׁנִיָּה
 וְאֵף עַל פִּי שֶׁנִּגְבּוֹ. וְאֶפְלוֹ נִשְׁבְּה הָרוּחַ וְנִתְנָה אֶת הָאֶפֶר
 עַל גְּבֵי הַמַּיִם אִינוֹ מְנַגְּבוֹ וּמְקַדְּשׁ בּוֹ :

כיבוס אין טעון כיבוס אלא הדם שנתקבל בכלי וראוי להזאה ובגמרא ת"ר יכול ניתז מן הקרן ומן היסוד יהא טעון כיבוס ת"ל אשר יזה פרט לזה שכבר הוזה ואמרינן תו בגמרא הא תו למה לי מה טעם קאמר מה טעם נשפך על הרצפה ואספו אין טעון כיבוס לפי שאין טעון כיבוס אלא דם שנתקבל בכלי וראוי להזאה ראוי להזאה למעוטי מאי למעוטי קיבל פחות מכדי הזאה בכלי זה ופחות מכדי הזאה בכלי זה ופירש"י מן הקרן של מזבח ומן היסוד של שירים ובפ' ב"ש תרגימנא דמן הקרן מן הקרן ממש ומן היסוד מן הראוי ליסוד דמשניתן דמה אין שירים טעונים כיבוס וטעמא מפרש בגמרא עכ"ל. ומפני כך כתב רבינו ניתז מן הצואר על הבגד או מעל קרן המזבח והשמיט מן היסוד וכ"כ בפירושו לקמן בסמוך ופירש"י עוד הא תו למה לי למיתני אין טעון כיבוס אלא שנתקבל בכלי הא תנא ליה נשפך על הרצפה קיבל פחות מכדי הזיה בכלי זה וחזור ועירבו עכ"ל:

ב. כסף משנה: קידש פחות מכדי הזאה וכו'. בפרק דם חטאת עלה נ"ג ופ"ק דמנחות (דף י'): היה האפר צף על פני המים וכו'. משנה פ"ו דפרה וכחכמים. ומ"ש ואפי' נשבה הרוח וכו'. תוספתא פ"ה וכחכמים:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ה ה"ט

אֵין בְּכֹל הַקְּרָבָנוֹת קָרְבָּן * שְׁטֵעוֹן הַזֵּית דָּם בְּאַצְבָּעוֹ אֶלֶּא
חֲטָאת בְּלֶבֶד שְׁנַאֲמַר בָּהּ 'וְטָבַל אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם'. וְצָרִיךְ
שְׂיִהְיֶה שָׁם דָּם כְּדֵי טְבִילָה לֹא שְׂיִסְפֹּג אֶצְבָּעוֹ מִדָּם:

עין משפט ג. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ה ה"ח

וְצָרִיךְ לְטָבַל אֶצְבָּעוֹ עַל כָּל קָרָן וְקָרָן * . וְכִשְׁגֹּמַר הַנְּתִינָה
עַל הַקָּרָן מְקַנַּח אֶצְבָּעוֹ בְּשֵׁפֶת הַמְּזֶרֶק. וְאַחַר כֵּן טוֹבֵל
פַּעַם שְׁנִיָּה. שְׂשִׁירֵי הַדָּם שְׂבָאֶצְבָּעוֹ פְּסוּלִין לְתֵן מֵהֵן עַל
קָרָן אַחֲרָת:

ג. כסף משנה: אין בכל הקרבנות קרבן וכו'. איני יודע מה מלמדנו. ומ"ש וצריך שיהא שם דם כדי טבילה לא שיספג אצבעו מדם. ברייתא בפרק ב"ש (דף מ'): ובפרק דם חטאת וטבל ולא מספג דם עד שיהא בדם שיעור טבילה מעיקרו ופירש"י מספג מקנח בשולי הכלי או בדפנותיו וכו'. שיעור טבילה מעיקרא וכו' משעת קבלה ראשונה למעוטי קבל פחות מכדי טבילה בכלי זה ופחות מכדי טבילה בכלי זה ועירבן והכי מפרש לה במנחות ובפרק דם חטאת ויליף לה מדקרינן וטבל בדם ולא קרינן בדם משמע בדם שהיה כבר משעה ראשונה עכ"ל. ומפשט דברי רבינו לא משמע הכי אלא כולה חדא מילתא היא וה"ק צריך שיהא שם כדי טבילה כדי שלא יהא מספג שאם לא יהא שם דם כדי טבילה נמצא שהוא מספג ואנן בעינן וטבל. ויש לתמוה דאי חדא מילתא היכי דריש ולא מספג מוטבל ושיהא בדם שיעור טבילה מבדם ועוד דבגמרא מצריך להו דאי כתב רחמנא וטבל ה"א אע"ג דליכא שיעור טבילה מעיקרו ואי כתב רחמנא בדם הו"א אפילו מספג אלמא תרי מילי נינהו לפיכך צריך לפרש דברי רבינו דתיבת וצריך מושך עצמו ואחר עמו וה"ק וצריך שיהא שם דם כדי טבילה וכן צריך עוד שלא יספג:

ד. כסף משנה: ומ"ש וצריך לטבול אצבעו על כל קרן וקרן וכשגומר הנתנה על הקרן מקנח אצבעו בשפת המזרק וכו'. בפרק דם חטאת (דף צ"ג): תניא וטבל [ולא מספג וכו'] (והזה מן הדם) מן הדם שבענין למעוטי מאי למעוטי שירים שבאצבע. ופירש"י והזה מן הדם שבענין מדם האמור בענין טבילה שהזה ממנו ראשונה יזה את כולן שצריך לחזור לטבול בו אצבעו על כל הזיה טבילה. ומ"ש מקנח אצבעו בשפת המזרק. שם:

הרמב"ם הל' פרה אדומה פ"ג ה"ב

פִּיצַד שׁוֹרְפִין אוֹתָהּ ה'. זְקָנֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ מְקַדְּמִין בְּרִגְלֵיהֶן לְהַר הַמִּשְׁחָה וּבֵית טְבִילָה הָיָה שָׁם. וְכֵהֵן וְהַמְסַעְדִּין

ה. כסף משנה: (א-ב) אין שורפין את הפרה אלא חוץ להר הבית וכו'. בספרי אל מחוץ למחנה להר המשחה וכך מפורש בפרק ג' דפרה ובפרק ג' דמדות ובפרק טבול יום תניא דחוץ למחנה דכתיב בפרה אדומה היינו חוץ לשלשה מחנות דומיא דשריפת פרים. ואיתא נמי בפרק שני שעירי (יומא דף ס"ח) ואם כן צריך לומר דחוץ להר הבית שכתב רבינו לאו דוקא: ובהר המשחה היו שורפין אותה וכו' עד שלש פעמים כל אחד ואחד וא'. פ' ג' דפרה. ומה שכתב אף מקום שריפתה וכו' תחתיהם חלון וכו'. בתוספתא דפרה פרק ב': ומ"ש כמין מגדל היינו לומר שהיתה תחתיו רחב וכל מה שיעלה הוא מיצר. ומה שכתב ומראה המערכה היה במערב. ל' המשנה וחזיתה מערבה כי פ' חזיתה מראה וטעמו המקום שמאחזים שם האש לצד המקדש כי המקדש היה במערב הר המשחה. ופי' מגג מין גמי וכתב רבינו שמשון שהטעם מפני שהוא מין שאינו מקבל טומאה שיהא כל מעשה פרה בטהרה. ומ"ש ומקבל בשמאלו. שם כת"ק ודעת רבינו שהיה מקבל הדם ביד ולא בכלי ממה שאמרו בספרי מצותה מצות יד לא מצות כלי ובפ"ד כתב בפירושו שאם קיבל דמה בכלי פסולה ומשמעות לשון זה דסיפרי שהוא לעכב ועוד דכתיב בה חוקה. ומה שכתב שמזה באצבעו הימנית. בספרי. ומ"ש לפיכך על כל הזאה מקנח אצבעו בגופה של פרה. יש לתמוה שהרי פ' דם חטאת (דף צ"ג ע"ב) ופ"ק דמנחות (דף ז' ע"ב) מסיק דאצבעו מקנח בשפת המזרק ולא בגופה של פרה וצ"ל שסובר רבינו דההוא שקלא וטריא למאי דסי"ד דקבלת דמה היה במזרק אבל לדין שלא היה קבלת דמה אלא ביד ע"כ לומר דמקנח אצבעו בגופה של פרה שהרי לא היה שם מזרק. ומה שכתב ושירי הדם שבאצבעו פסולים להזייה. בפרקים הנזכרים: כתב הראב"ד ומקבל הדם בשמאלו וכו'. א"א אמת הוא זה שהיה מקבל ביד וכו' שהרי אמרו גמר מלהזות וכו' בשפת המזרק. בפרק דם חטאת. ומ"ש ואני תמה על המדרש וכו' אבל מצותה מצות יד אמרו ולא עכוב כלומר. ומ"ש ולא מצות כלי כלומר אין מצותה מן המובחר בכלי דיקא נמי דלא קתני ולא בכלי אלא ולא מצות כלי. ולדעת רבינו י"ל שבספרי אמרו דיליף מלוג שמן שאין כשר אלא ביד. ומה שכתב ומשמר לה עד שיצת האור ברובה. בספרי ובתוספתא. ומה שכתב ותקרא בטנה. במשנה פ"ג: ומה שכתב אין פחות מטפה. בפ' המפלת (דף כ"ו ע"א): ומ"ש משקל ה' סלעים. בפ' טרף בקלפי (דף מ"א). ומה שכתב והאזוב האמור בתורה וכו'. בספרי לא אזוב יון ולא אזוב רומי ולא אזוב מדברי ולא כל אזוב שיש לו שם לווי: ומה שכתב האזוב והארז וכו'. משנה פרק הקומץ רבה (דף כ"ז): וכורך האזוב עם הארז בלשון של שני. פ"ג דפרה. ומ"ש ומשליך אל תוך בטנה וכו'. הכי משמע שם. ומ"ש ואינו משליך קודם שיצת ברובה ולא אחר שתעשה אפר וכו'. בספרי ובתוספתא. ומ"ש בין שהשליך שלשתן כאחד וכו'. שם בתוספתא:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

בְּשִׂרְפֹתָהּ וְהִפְרָהּ יוֹצֵאִין עַל הַכֶּבֶשׂ וּבֹאִין לְהַר הַמִּשְׁחָה.
 וּמִטְמְאִין אֶת הַכֹּהֵן וְסוּמְכִין הַזִּקְנִים אֶת יְדֵיהֶם עַל הַכֹּהֵן
 וְאוֹמְרִים לוֹ טָבֵל אַחַת. וְאִם הָיָה כֹהֵן גָּדוֹל אוֹמְרִים לוֹ
 אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל טָבֵל אַחַת. יָרַד וְטָבֵל וְעָלָה וְנִסְתַּפַּג.
 וְעֲצִים מְסֻדָּרִים הָיוּ שָׁם אֲרָזִים אֱלוֹנִים וּבְרוּשִׁים וְעֲצֵי
 תְּאֵנָה חִלְקָה. וְעוֹשִׂין מִעֲרֹכָה כְּמִין מַגְדָּל וּמִפְתָּחִין בָּהּ
 חֲלוֹנוֹת כְּדִי שֶׁתִּהְיֶה הָאוֹר מְלַבֶּבֶת בָּהֶן. וּמֵרְאֵה הַמִּעֲרֹכָה
 בְּמַעֲרָב. וְכוֹפְתִין אֶת הַפֶּרֶה בְּחֶבֶל שֶׁל מְגַג וְנוֹתְנִין אוֹתָהּ
 עַל גְּבִי הַמִּעֲרֹכָה רֹאשָׁה לְדָרוֹם וּפְנֵיהָ לְמַעֲרָב. הַכֹּהֵן
 עוֹמֵד בְּמִזְרָח וּפָנָיו לְמַעֲרָב. שׁוֹחֵט בִּימֵינוֹ וּמִקְבֵּל הַדָּם
 בְּשִׂמְאָלוֹ. וּמִזָּה בְּאֶצְבָּעוֹ הַיְמָנִית מִן הַדָּם שֶׁבְּכַפּוֹ
 הַשְּׂמָאלִית שָׁבַע פְּעָמִים כְּנֹגֵד בֵּית קֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים. עַל
 כָּל הַזָּאֵה טְבִילַת אֶצְבַּע בְּדָם. וּשְׂיָרֵי הַדָּם שֶׁבְּאֶצְבַּע
 פְּסוּלִים לְהַזְיָה לְפִיכֹךְ עַל כָּל הַזָּאֵה מְקַנַּח אֶצְבָּעוֹ בְּגוּפָהּ
 שֶׁל פָּרָה. גָּמַר מְלַהֲזוֹת מְקַנַּח אֶת יָדָיו בְּגוּפָהּ שֶׁל פָּרָה
 וַיּוֹרֵד מִן הַמִּעֲרֹכָה וְהֵצִית אֶת הָאֵשׁ בְּעֲצִים קִטְנִים
 וְהִכְנִיסָן תַּחַת עֲצֵי הַמִּעֲרֹכָה וְהִתְחִיל הָאֵשׁ בָּהּ וְהַכֹּהֵן
 עוֹמֵד בְּרַחוּק וּמְשַׁמֵּר לָהּ עַד שֶׁיֵּצֵאת אֶת הָאוֹר בְּרִבְבָה
 וְתִקְרַע בְּטָנָהּ. וְאַחַר כֵּן נוֹטֵל עֵץ אֲרָז וְאֵזוֹב אֵין פְּחוֹת
 מִטְּפַח וְצֹמֵר צָבוּעַ בְּתוֹלְעַת מְשַׁקֵּל חֲמִשָּׁה סֵלְעִים וְאוֹמֵר
 לְעוֹמְדִים שָׁם. עֵץ אֲרָז זֶה עֵץ אֲרָז זֶה שְׁנֵי תוֹלְעַת זֶה אֵזוֹב
 זֶה אֵזוֹב זֶה אֵזוֹב זֶה. שְׁנֵי תוֹלְעַת זֶה שְׁנֵי תוֹלְעַת זֶה שְׁנֵי

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתורים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

תולעת זה. שלש פעמים על כל אחד ואחד. והן אומרין לו הין הין הין שלש פעמים על כל אחד ואחד. וכל כף למה לפי שמיני ארזים שבעה הן ומיני אזוב ארבעה והצבוע אדם יש שצובעין אותו בפואה ויש שצובעין אותו בלכא ויש שצובעין אותו בתולעת והתולעת היא הגרגרים האדמים ביותר הדומים לגרעיני החרובים והן כמו האוג ותולעת כמו יתוש יש בכל גרגיר מהן ולפיכך מודיע לכל ומגלה להן שאלו הן המינים האמורים בתורה. והאזוב האמור בתורה הוא האזוב שאוכלין אותו בעלי בתים ומתבלין בו הקדרות. האזוב והארז והתולעת שלשתן מעכבין זה את זה. וכורך האזוב עם הארז בלשון של שני ומשליך אל תוך בטנה שנאמר 'והשליך אל תוך שרפת הפרה'. ואינו משליך קדם שיצית האור ברבה ולא אחר שתעשה אפר ואם השליך פסולה שנאמר אל תוך שרפת לא קדם שיצת האור ברבה ולא אחר שתעשה אפר. בין שהשליך שלשתן כאחת בין שהשליך זה אחר זה בין שהשליך לתוך גופה או לתוך שרפתה בין שנקרעה מאליה ואחר כף השליך בין שקרעה בידו או בכלי כשרה:

עין משפט ד. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ה ה"ח

נִתְּזוּ מֵאַצְבָּעוֹ אַחֲרֵי שֶׁיֵּצְאָתָהּ הַזֵּיָה מִיָּדוֹ אֵינוֹ טָעוֹן כְּבוֹס
שְׁשִׁירֵי הַדָּם שֶׁבְּאַצְבָּע פְּסוּלִין לְהַזְיָה:

עין משפט ה. הרמב"ם הל' פרה אדומה פ"ג ה"ב

עיין לעיל עין משפט ג

עין משפט ו. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ה ה"ח

וְצָרִיךְ לְטָבֵל אֶצְבָּעוֹ עַל כָּל קֶרֶן וְקָרֵן ז'. וְכִשְׁגֹּמֵר הִנְתִּינָה
עַל הַקֶּרֶן מִקְנֵחַ אֶצְבָּעוֹ בְּשֵׁפֶת הַמְזֶרֶק. וְאַחֲרַיִךְ כֶּךָ טוֹבֵל
פַּעַם שְׁנִיָּה. שְׁשִׁירֵי הַדָּם שֶׁבְּאַצְבָּעוֹ פְּסוּלִין לְתֵן מִהֵן עַל
קֶרֶן אַחֲרָת:

עין משפט ז. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ה ה"ח

נִתְּזוּ עַל עוֹר הַדָּג אֵינוֹ טָעוֹן כְּבוֹס ח' לְפִי שֶׁאֵינוֹ רָאוּי
לְקַבֵּל טְמֵאָה. אֲבָל אִם נִתְּזוּ עַל עוֹר בְּהֵמָה. עַד שֶׁלֹּא
הִפְשִׁט אֵינוֹ טָעוֹן כְּבוֹס. אַחֲרַיִךְ שֶׁהִפְשִׁט טָעוֹן כְּבוֹס. שֶׁאֵף

ו. כסף משנה: ניתז מאצבעו וכו'. בר"פ דם חטאת (דף צ"ג:). ויש בקצת ספרי רבינו
שכתוב שבאמצע במקום שבאצבע וט"ס הוא:
כ עיין לעיל

ז. כסף משנה: ומ"ש וצריך לטבול אצבעו על כל קרן וקרן וכשגומר הנתנה על הקרן מקנח
אצבעו בשפת המזרק וכו'. בפרק דם חטאת (דף צ"ג:). תניא וטבל [ולא מספג וכו'] (והזה
מן הדם) מן הדם שבענין למעוטי מאי למעוטי שירים שבאצבע. ופירש"י והזה מן הדם
שבענין מדם האמור בענין טבילה שהזה ממנו ראשונה יזה את כולן שצריך לחזור לטבול
בו אצבעו על כל הזיה טבילה. ומ"ש מקנח אצבעו בשפת המזרק. שם:

ח. כסף משנה: ניתז על עור הדג אינו טעון כיבוס וכו'. נלמד ממה ששנינו שם (דף צ"ג:):
אין טעון כיבוס אלא דבר שהוא ראוי לקבל טומאה. ומ"ש אבל אם ניתז על עור בהמה.
שם במשנה פלוגתא דתנאי ופסק כר' יהודה דסתם לן תנא כוותיה (דף צ"ג):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עַל פִּי שְׂאִינוֹ מִקְבֵּל טְמֵאָה עֲתָה הָרִי הוּא רְאוּי לְקַבֵּל
טְמֵאָה לְאַחַר שְׂתֵעֵבֵד:

עין משפט ז.ט. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ח הי"ד

אֵין טְעוֹן כְּבוֹס אֶלָּא מְקוֹם הַדָּם בְּלֶבֶד. וְהוּא שְׂיֵהִיָּה עַל
כְּלֵי שְׂרָאוּי לְקַבֵּל טְמֵאָה וְרְאוּי לְכְבוֹס. אָבֵל אִם נִתְּזוּ עַל
כְּלֵי עֵץ ט אוֹ כְּלֵי מִתְּכֶת אֵינוֹ טְעוֹן כְּבוֹס לְפִי שְׂאִינָן
רְאוּיִין לְכְבוֹס אֶלָּא גּוֹרְדָן בְּלֶבֶד:

עין משפט י. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ח ה"ב

אֶחָד הַבְּגָד וְאֶחָד הָעוֹר הָרֶךְ וְאֶחָד הַשֶּׁק טְעוֹנִין כְּבוֹס.
אָבֵל הָעוֹר הַקָּשָׁה הָרִי הוּא כְּעֵץ וְגוֹרֵד הַדָּם מֵעֲלָיו.
וְאֶחָד דָּם חֲטָאת הַנֶּאֱכָלֶת אוֹ דָּם חֲטָאת הַנִּשְׂרֶפֶת אָבֵל
לֹא דָם חֲטָאת הָעוֹף. שְׂנֵאָמֵר 'תִּשְׁחַט הַחֲטָאת' בְּנִשְׁחָטָה
הַפְּתוּב מְדַבֵּר לֹא בְּנִמְלָקָה:

עין משפט כ. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ח הי"א

כְּלֵי חָרֶשׁ שֶׁנִּתְּבַשְׁלָה בּוֹ הַחֲטָאת הַנֶּאֱכָלֶת טְעוֹן שְׂבִירָה
בְּעֶזְרָה. וְכְלֵי מִתְּכֹת שֶׁנִּתְּבַשְׁלָה בּוֹ טְעוֹן מְרִיקָה
וְשִׁטִּיפָה בְּמִים בְּעֶזְרָה שְׂנֵאָמֵר 'וְכְלֵי חָרֶס אֲשֶׁר תְּבַשְׁלָה
בּוֹ יִשְׁבֵּר'. אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא נֵאָמֵר כָּאֵן 'בְּמְקוֹם קְדוּשָׁה'
הָרִי דֵינָן כְּדִין הַכְּבוֹס. מָה כְּבוֹס הַבְּגָד בְּקִדְשׁ אֵף שְׂבִירָת

ט. כסף משנה: ומה שכתב אבל אם ניתז על כלי עץ וכו' אלא גורדן בלבד. שם (דף צ"ד)
בגמרא:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדר" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

כְּלֵי חָרָס וְשִׁטִּיפַת כְּלֵי מִתְּכֹת וּמְרִיקָתוֹ בְּקִדְּשׁוֹ. וְאַחַד
כְּלֵי שִׁבְשֵׁל בּוֹ אוֹ כְּלֵי שֶׁהֶעֱרָה לְתוֹכוֹ רוֹתַח:

עין משפט ל. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ה ה"א

חֹמֶר בַּחֲטָאת הַבְּהֵמָה מִשָּׂאֵר קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים. שְׂדֵם
חֲטָאת הַבְּהֵמָה שֶׁנִּתְּזוּ מִן הַכְּלֵי שֶׁקִּבַּל בּוֹ הַדָּם קִדְּשׁ הַזֵּיהָ
עַל הַבְּגָד טָעוֹן כַּבּוּס בְּמֵים בְּעֶזְרָה שֶׁנֶּאֱמַר 'וְאֲשֶׁר יִזֶּה
מִדְּמָה עַל הַבְּגָד אֲשֶׁר יִזֶּה עָלֶיהָ תִּכַּבֵּס בְּמָקוֹם קִדְּשׁ':

י. כסף משנה: (א-ב) חומר בחטאת הבהמה משאר קדשי קדשים וכו' עד טעונים כיבוס. משנה
בפרק דם חטאת (דף צ"ב). ומ"ש אבל העור הקשה הרי הוא כעץ וגורד הדם מעליו. שם
(דף צ"ד) אוקימתא דרבא. ומ"ש ואחד דם חטאת הנאכלת. משנה שם. ומ"ש אבל לא חטאת
העוף וכו'. שם בגמרא: